

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

*Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy
Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Ba, ngày 20/12/2022*

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 1103

“THÍCH CA MÂU NI PHẬT LÀ MỘT NGƯỜI LÀM GIÁO DỤC XÃ HỘI TỐT NHẤT”

Thích Ca Mâu Ni Phật là một nhà giáo dục không phải là nhà tôn giáo. Ngài đã bôn ba khắp nơi để giáo dục mọi tầng lớp, mọi giai cấp trong xã hội. Khi Phật còn tại thế, trong xã hội Ấn Độ phân thành bốn giai cấp đó là giai cấp Bà-la-môn, giai cấp Sát-đế-ly, giai cấp Vệ-xá và giai cấp Thủ-đà-la. Giai cấp Bà-La-Môn là giai cấp lãnh đạo về tinh thần, họ tự coi họ là con của Thiên thần nên họ phải được các giai cấp khác tôn kính và họ có toàn quyền hưởng thụ mọi thứ. Giai cấp Sát-đế-ly là giai cấp vua chúa, quý tộc, họ nắm quyền cai trị đất nước. Giai cấp Vệ-xá là giai cấp công thương, những người buôn bán giàu có. Giai cấp Thủ-đà-la là giai cấp nô-lệ, họ phải làm những công việc nặng nhọc và phục vụ cho các giai cấp tầng trên. Người thuộc giai cấp nào thì sẽ lập gia đình, vui chơi, ăn uống trong các khu vực dành riêng cho giai cấp đó. Thích Ca Mâu Ni Phật đã dùng lòng chân thành, bình đẳng để đối đãi với tất cả giai cấp. Đệ tử của Ngài là những người ở trong cả bốn giai cấp, họ bình đẳng cùng học tập, cùng sinh hoạt. Xã hội ngày nay đã bình đẳng, không còn phân chia giai cấp.

Người làm giáo dục vô cùng quan trọng, Thích Ca Mâu Ni Phật không phải là vị Thần tối cao tách biệt với xã hội mà Ngài là một nhà làm giáo dục. Ngài là một nhà giáo dục đa nguyên văn hóa. Ngài bình đẳng đối đãi với mọi người không phân biệt chủng tộc, giai cấp, tôn giáo, màu da. Hòa Thượng nói: **“Chúng ta tra trên Kinh, chúng ta sẽ thấy Thích Ca Mâu Ni Phật không có một ngày nào nghỉ ngơi!”**. Bất cứ khi nào chúng sanh cần thì Ngài đến nói pháp, giảng dạy cho họ. Ngài rất trí tuệ, Ngài dùng những phương tiện khéo léo nhất phù hợp với từng chủng tộc. Chúng ta là học trò của Thích Ca Mâu Ni Phật, chúng ta có đang làm công việc như Ngài đã làm không? Chúng ta phải là một nhà giáo dục chứ không phải là một nhà tôn giáo. Bản chất của Phật giáo là giáo dục.

Hòa Thượng nói: **“Phật giáo là viên dung thì không có chương ngại”**. Phật giáo viên dung vì Phật giáo có thể giáo dục tất cả các giai tầng, các hệ ý thức trong xã hội. **“Phật”** là

một người hoàn thiện, ai cũng có khả năng thành Phật. Người nào có thể “*tự giác giác tha*”, tự mình giác ngộ và giác ngộ người khác, công đức viên mãn thì có thể thành Phật. “*Giáo*” là giáo dục. Phật giáo giáo dục con người đạt đến hoàn thiện. Phật giáo giúp con người đạt đến giác hạnh viên mãn về tư cách, hành vi, sự nghiệp và giúp họ có thể giáo dục người khác cũng đạt được giác hạnh viên mãn.

Phật giáo không phải là Tôn giáo. Giáo dục của nhà Phật là: “*Thượng thí hạ giáo*”. Người trước phải làm ra tấm gương tốt nhất cho người sau. Người sau tiếp nhận sự giáo dục của người trước như một sự truyền thừa. Nhiều người học Phật chỉ bái lạy, cầu cúng, van xin. Thích Ca Mâu Ni Phật dạy người phải tự thay đổi làm mới. Hòa Thượng Tịnh Không một đời không ngừng nỗ lực, rèn luyện, cải đổi tự làm mới. Ngài không van xin, cầu khẩn. Thích Ca Mâu Ni Phật, các đời Tổ Sư Đại Đức, Hòa Thượng Tịnh Không cả đời làm giáo dục. Hòa Thượng Tịnh Không khi còn sức lực thì Ngài không ngày nào không giảng Kinh, nói pháp, suốt cuộc đời Ngài không rời bục giảng.

Hiện tại, các ngôi trường giáo dục văn hóa truyền thống trải dài khắp các tỉnh thành, chúng ta có thể gọi điện để xin làm trợ giảng một ngày, rồi dần dần làm trợ giảng toàn phần. Đó là chúng ta “*tự hành hóa tha*”. Chúng ta tự mình hoàn thiện chính mình. Nhiều người còn rất trẻ nhưng không xông pha, không nỗ lực để rèn luyện mình. Nếu chúng ta không nỗ lực thì khi công việc cần đến chúng ta thì giống như Thầy Thái nói: “***Chúng ta không đủ năng lực, tư cách để gánh vác***”. Thích Ca Mâu Ni Phật suốt một đời là một nhà giáo dục không công. Ngài dùng hết sức mình hi sinh phụng hiến nhưng không cần thù lao.

Bài hôm trước, Hòa Thượng nhắc chúng ta, đời sống của chúng ta chính là biểu diễn, làm ra tấm gương cho chúng sanh. Thích Ca Mâu Ni Phật đã làm ra biểu pháp một nhà giáo dục tận tâm tận lực, không đòi hỏi thù lao, báo đáp. Hòa Thượng Tịnh Không cũng một đời làm giáo dục. Chúng ta có những tấm gương tuyệt vời nhưng chúng ta không làm theo. Hàng ngày, chúng ta vẫn bận rộn với những việc cơm áo gạo tiền. Chúng ta bận kiếm tiền và hưởng thụ, thỏa mãn “*năm dục sáu trần*”. Cuộc đời chúng ta đang trôi qua một cách vô ích. Rất nhiều những anh hùng dân tộc họ xuất thân là những người nông dân nhưng khi họ ra đi được sử sách lưu danh.

Tết năm nay câu đối của chúng ta là: “*Người xưa gương tỏ trang sử Việt*”. Chúng ta rồi cũng sẽ trở thành người xưa, chúng ta phải là tấm gương tiếp nối làm sáng tỏ trang sử Việt. Chúng ta cũng sẽ trở thành ông tổ, chúng ta để lại tấm gương cho người sau. Đây là sự truyền thừa giáo dục. Chúng ta giáo dục người ở hiện tại nhưng đó cũng là sự truyền thừa cho

thế hệ tương lai. Ở nhiều nơi, mọi người treo câu biểu ngữ: “*Sống, học tập, làm việc theo tấm gương Hồ Chí Minh*”. Bác là tấm gương làm sáng tỏ trang sử Việt. Tôi rất cảm động khi Hòa Thượng nói: “*Thích Ca Mâu Ni Phật là một nhà giáo dục xã hội tốt nhất*”. Ngài không phân biệt chủng tộc, màu gia. Trong nhà Phật có câu: “*Phật thị môn trung, bất xả nhất nhân*”. Nhà Phật không bỏ một ai, tất cả đều được độ.

Hòa Thượng nói: “*Thích Ca Mâu Ni Phật có một trí tuệ cứu cánh viên mãn, Ngài hiểu rõ tường tận mọi vấn đề của các giai tầng trong xã hội. Ngài dùng trí tuệ để dung hòa các chủng tộc, tôn giáo, văn hóa, phương thức đời sống khác nhau. Trí tuệ của Ngài nhìn thấu suốt vấn đề của tất cả các giai tầng. Do vậy Phật giáo là giáo dục trí tuệ, đạo đức cao độ, tất cả chúng sanh phải nên học tập*”. Phật giáo không phải là tôn giáo. Từ lâu, trong cách hiểu, cách thấy của nhiều người, Phật giáo mang màu sắc mê tín. Chúng ta gặp khó khăn thì chúng ta nghĩ đến phải cầu khẩn, van xin. Phật không chờ chúng ta cầu khẩn, van xin thì các Ngài mới cứu giúp.

Ngày trước vào thời Đường, triều vua Ý Tông, Ngài Ngô Đạt đã tận tình chăm sóc một vị Tăng, vị Tăng đó đã chứng quả A-La-Hán nên Ngài biết rõ tương lai Ngài Ngô Đạt sẽ gặp nạn, Vị Tăng dặn Ngài Ngô Đạt, nếu Ngài Ngô Đạt gặp khó khăn thì hãy đến ngọn núi Trà Lũng, ở Bành Thành, chỗ có hai cây tùng làm dấu để gặp ông. Sau đó, Ngài Ngô Đạt bị Triệu Thấu báo thù, mọc thành một ghe mặt người ở trên thân, bệnh khổ vô cùng đau đớn, không có phương thuốc chữa trị. Ngài Ngô Đạt đã tìm đến nơi của vị A-La-Hán để được cứu chữa. A-La-Hán biết được việc xảy ra trong 500 đời quá khứ, vị lai. Phật Bồ Tát còn có trí tuệ cao hơn A-La-Hán. Tất cả những việc sắp xảy ra Phật Bồ Tát đều biết, các Ngài không đợi chúng ta cầu xin thì mới giúp.

Hòa Thượng nói: “*Giáo dục có thể giúp chúng ta sống hòa thuận, thương yêu, hợp tác với nhau để tạo thành một thế giới hài hòa. Ngoài giáo dục ra thì không có phương pháp nào khác*”. Thích Ca Mâu Ni là xuất thân từ một Thái tử, Ngài vẫn võ song toàn nhưng Ngài không chọn trở thành một vị vua mà chọn làm một nhà giáo dục. Thích Ca Mâu Ni Phật biết chỉ giáo dục có thể giúp xã hội hài hòa, an định. Ngài đã xả bỏ ngôi vị, Ngài bôn ba khắp nơi làm một nhà giáo dục không công.

Hòa Thượng nói: “*Kinh tế và khoa học kỹ thuật cũng không giúp con người có được hạnh phúc. Ngày nay, đời sống vật chất của con người được nâng cao nhưng luân lý đạo đức gần như hoàn toàn biến mất*”. Đạo lý nhân quả rất thiết thực nhưng con người không còn xem trọng đạo lý nhân quả: “*Trồng dưa được dưa trồng đậu được đậu*”. “*Gieo*

nhân yêu thương, gặt quả yêu thương”. Chúng ta tận tâm tận lực thì sẽ đều được ghi nhận. Người thế gian cũng đã nói: *“Gái có công thì chồng chẳng phụ”*.

Hòa Thượng nói: *“Xã hội ngày nay, tai nạn diễn ra triền miên. Chúng ta sống ở thế gian, dù chúng ta có tiền tài, địa vị, nghề nghiệp tốt như nào thì chúng ta đều không có cảm giác an toàn. Đời sống tinh thần của chúng ta trống rỗng*”. Hiện tại, mọi người chỉ chú trọng đời sống vật chất, khoa học kỹ thuật mà không chú trọng đời sống tinh thần. Đời sống tinh thần mới là chón quay về yên ổn của mỗi chúng ta. Đời sống tinh thần của chúng ta trống rỗng thì chúng ta khổ chồng thêm khổ. Chúng ta có nhiều tiền, nhiều nhà nhưng tinh thần chúng ta trống rỗng, khi chúng ta gặp sự chặc trở thì chúng ta sẽ khổ đau.

Hòa Thượng nói: *“Thế Tôn không chỉ dùng ngôn giáo mà Ngài dùng thân giáo*”. Ngài chỉ nói ra những điều Ngài đã thật làm và đã chân thật có kết quả. Ngôn giáo là để nói rõ cho thân giáo. Thân giáo để chứng thực cho ngôn giáo. Tất cả những điều Ngài nói là để sáng tỏ cho những điều đã làm. Những điều Ngài đã làm là để chứng thực cho những điều Ngài nói. Chúng ta thường nói và làm không tương ưng. Hòa Thượng nói: *“Chúng ta khuyên người xả bỏ nhưng chúng ta thì vào càng nhiều càng tốt*”. Chúng ta khuyên người từ bi, hỷ xả nhưng chúng ta không làm được.

Hòa Thượng nói: *“Giáo dục của nhà Phật là giáo dục tam luân giáo huấn*”. *“Tam luân”* là thân, khẩu, ý. Thân, khẩu, ý của chúng ta đều làm ra tấm gương tốt nhất để giáo dục chúng sanh. Chúng ta phải làm ra tấm gương để chúng sanh nhìn vào chúng sanh sinh tâm ngưỡng mộ, kính phục, tự nguyện làm theo. Giáo dục tam luân hoàn toàn khác với giáo dục giáo điều, nền giáo dục bắt buộc mọi người phải làm theo. Phật giáo là: *“Thượng thí hạ giáo”*. Người trước làm để người sau làm theo. Thân và lời nói của chúng ta thì mọi người có thể nhìn, nghe thấy, ý nghĩ của chúng ta cũng phải là chuẩn mực cho người. Chúng ta áp dụng tam luân giáo huấn thì chắc chắn chúng ta sẽ làm người khác cảm động, hiện tại, họ có thể chưa quay đầu nhưng sẽ có ngày họ thức tỉnh.

Người xưa chỉ cần khởi ý niệm xấu thì họ đã cảm thấy hổ thẹn. Ngày trước, khi Ngài Hứa Do nghe nói đến danh lợi thì Ngài ra sông rửa lỗ tai. Ngài Sào Phủ dắt trâu ra sông uống nước thấy vậy liền hỏi vì sao. Sau khi, Ngài Sào Phủ biết được lý do thì liền dắt trâu ra chỗ khác uống nước vì sợ trâu uống phải nước có mùi danh lợi. Người xưa nói: *“Nhân phi nghĩa bất giao, vật phi nghĩa bất thụ”*. Người không có đạo nghĩa thì không kết giao. Đồ vật phi nghĩa thì không lấy.

Trước đây, chúng ta làm giáo dục, mọi người cho rằng chúng ta làm vì danh lợi. Hiện tại, chúng ta đặt mục tiêu nơi nào có trường học thì nơi đó có vườn rau sạch. Chúng ta làm hoàn toàn vì người không có tư lợi. Thích Ca Mâu Ni Phật là một nhà giáo dục xã hội tốt nhất vì Ngài đã dùng những phương pháp tốt nhất để giáo dục các giai tầng khác nhau trong xã hội. Ngài làm được điều đó vì Ngài dùng tam luân giáo huấn. Thân, khẩu, ý của Ngài đều là chuẩn mực cho người. Chúng ta làm giáo dục không vì tư lợi, nếu chúng ta có ý nghĩ vì mình thì những điều chúng ta làm sẽ không còn là giáo dục tam luân.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

*Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!*